

ÁLLAMI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TISZTIORVOSI SZOLGÁLAT
Országos Tisztifőorvosi Hivatal

Iktatószám: IF-15068-2/2015.
Előadó: dr. Pintér M/dr. Szilágyi E.
Közv. telefon: 476-1308
Hivatkozási szám:
Ügyintézőjük:
Melléklet:
(Válaszában kérjük iktatószámunkra hivatkozni!)
Tárgy: tájékoztatás a migránsok egészségügyi ellátásával kapcsolatos közérdekű adatigényléssel kapcsolatban

Társaság a Szabadságjogokért

dr. Kapronczay Stefánia
ügyvezető igazgató

dr. Bence Rita
betegjogi programvezető

bencerita@tasz.hu

Tisztelt Ügyvezető Igazgató Asszony!
Tisztelt Betegjogi Programvezető Asszony!

A migránsok egészségügyi ellátásával kapcsolatos Hivatalomhoz küldött kérdéseikre válaszolva, azok sorrendjében, az alábbi tájékoztatást adom.

1) Pontosan hogyan gondoskodnak róla, hogy a sürgős szükség körébe tartozó egyes egészségügyi ellátásokról szóló 52/2006 EüM rendeletben (a továbbiakban: Rendelet) foglalt rendelkezéseket maradéktalanul betartsák?

Az egészségügyi szolgáltatók kötelesek betartani a tevékenységükre vonatkozó hatályos jogszabályokban foglaltakat, így a sürgős szükség körébe tartozó egészségügyi szolgáltatásokról szóló 52/2006. (XII.28.) EüM rendelet előírásait is, teljesen függetlenül attól, hogy az ellátást magyar állampolgár, más ország állampolgára, ezen belül illegális határátlépő számára biztosítja-e. Az OTH az egészségügyi szolgáltatás gyakorlásának általános feltételeiről, valamint a működési engedélyezési eljárásról szóló 96/2003. (VII.15.) Kormány rendeletben foglaltak alapján végzi a hatáskörébe tartozó egészségügyi szolgáltatók ellenőrzését.

16. § (1) Az egészségügyi államigazgatási szerv - a 9. §-ban, a 13. §-ban, a 15. §-ban és a 17. § (2) bekezdésében meghatározott ellenőrzésen kívül - előre meghatározott és közzétett ütemezés szerint végzi az egészségügyi szolgáltatók ellenőrzését, amelynek során vizsgálja a jogszabályban meghatározott személyi, tárgyi, szakmai minimumfeltételek, a szakmai szabályok, protokollok, illetve közegészségügyi előírások teljesítését.

2) Milyen módon kívánják ellenőrizni, hogy az egészségügyi szolgáltatók valóban a Rendeletnek megfelelően járnak el és ingyenesen biztosítják az abban foglalt ellátásokat?

Tájékoztatom, hogy az Országos Egészségbiztosítási Pénztár honlapján tájékoztatás található a menekültek, menedékesek sürgősségi ellátásának jelentésére vonatkozóan, mely tartalmazza, hogy az egészségügyi szolgáltatók számára milyen lehetőségek biztosítottak az általa ellátott migránsok egészségügyi ellátási költségeinek megtérítésére. Amennyiben bejelentés, panasz érkezik az egészségügyi szolgáltató által nyújtott szolgáltatással kapcsolatban, akkor a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény szerint természetesen kivizsgálásra kerül.

3) Hogyan készülnek egy esetlegesen járványveszélyre?

Az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény 4. § (6) a) pontja értelmében:

„(6) A járványügyi tevékenység körében az egészségügyi államigazgatási szerv

a) folyamatosan figyelemmel kíséri a járványügyi helyzetet, megállapítja a járványveszély vagy a járvány fennállását, és annak megelőzése, illetőleg megszüntetése érdekében elrendeli a szükséges intézkedéseket”.

Ennek megfelelően az egészségügyi hatóság és köztük az OTH az illegális bevándorlással összefüggő helyzettől függetlenül is folyamatosan nyomon követi az ország járványügyi helyzetének alakulását, és szükség esetén intézkedik.

A fertőző betegek, betegségek, esetleges halmozódások, járványok előfordulásának bejelentését az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 15. §-a, valamint a fertőző betegségek jelentésének rendjéről szóló 1/2014. (I. 16.) EMMI rendelet és az élelmiszer eredetű megbetegedések esetén követendő eljárásról szóló 62/2003. (X. 27.) ESzCsM rendelet alapján kell megtenni függetlenül attól, hogy migránsokat vagy magyar, illetve külföldi állampolgárokat érint az esemény.

A járványügyi kivizsgálás alapján a szükséges járványügyi intézkedéseket az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 59-74. §-ai és a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet előírásai alapján kell megtenni függetlenül attól, hogy migránsokat vagy magyar, illetve külföldi állampolgárokat érint az esemény.

A fentiekben túl az illegális bevándorlással összefüggő helyzet miatt elrendeltük, hogy a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 63. § (1) bekezdése alapján végzett szűrések számáról és eredményéről a területi szervek rendszeres jelentést küldenek, továbbá bármilyen a migránsokkal kapcsolatos közegészségügyi, járványügyi eseményről az információt naponta jutassák el az OTH-ba.

A migránsokkal kapcsolatos helyzetről már széles körben tájékoztattuk a lakosságot, a sajtóközlemény honlapunkon a <https://www.antsz.hu/hir1/150824-bevanderolas.html> linken elérhető. Ebben is leszögeztük, és továbbra is hangsúlyozzuk – elsődlegesen a lakosság megfelelő tájékoztatása érdekében –, hogy a migrációs hullám kezdete óta napjainkig az illegális határátlépők egészségi állapota miatt közvetlen járványveszély ugyan egyelőre nem áll fenn, de járványügyi kockázatot hordoz magában.

Tényként ismert és megállapítható, hogy a nagyszámú bevándorlással egy járvány kialakulásának kockázata megnövekszik, hiszen a rossz higiénés körülmények, a zsúfoltság, a különböző kulturális és higiénés szokások találkozása ezt elősegíti. Ilyenkor a hatályos jogszabályok szerinti járványügyi intézkedésre van lehetőség és szükség.

A hazai járványügyi biztonság fenntartásának alapvető követelménye a migránsok miatt megnövekedett járványveszély kockázatainak minimálisra csökkentése, mely részben az illegális határátlépők egészségügyi szűréssel biztosítható. Az elvégzett szűrővizsgálatok alapján

megállapítható, hogy a szűréseken átesett illegális bevándorlók legalább 95 %-a egyik vizsgált fertőző betegségben sem szenved, azaz ebből a szempontból egészséges. **Fontos kiemelni, hogy az azonosított betegségek túlnyomó többsége (hepatitis B és C, a HIV, szifilisz) vérrel és testváladékkal, illetve szexuális úton terjedő fertőző megbetegedések, ezért terjedésük a magyar lakosság körében valószínűtlen.**

Az elvégzett szűrővizsgálatok által nyerhető információ a huzamosan Magyarországon tartózkodó, itt letelepedő személyek esetén alapvetően fontos járványügyi szempontból. Azt pedig kijelenthetjük, hogy a huzamosan hazánkban tartózkodó, itt letelepedő menekültek szűrése minden esetben megtörténik.

4) Milyen intézkedési tervet készítenek esetleges járványveszély esetére?

A hatályos jogszabályok részletesen szabályozzák a menekültekkel kapcsolatos egészségügyi, járványügyi vonatkozásokat.

A menekültekkel kapcsolatos előírásokat a *menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény*, illetve a *menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet* tartalmazza. A járványügyi előírásokat az *egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény*, az *egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény*, valamint a *fertőző betegségek jelentésének rendjéről szóló 1/2014. (I. 16.) EMMI rendelet* és a *fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet* részletezi. Az eljáró hatóság tevékenységét az *egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény*, valamint az *Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról, a népegészségügyi szakigazgatási feladatok ellátásáról, valamint a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 323/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet* szabályozza. A Rendvédelmi Közegészségügyi-Járványügyi Szolgálat, valamint az OTH és a kormányhivatalok népegészségügyi hatáskörben eljáró munkatársainak együttműködését a *Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal által fenntartott, a menekültügyi őrizet végrehajtására szolgáló intézményre, a befogadó állomásra és a közösségi szállásra, valamint a rendőrség által fenntartott, az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtására szolgáló őrzött szállásra vonatkozó közegészségügyi követelményekről, a közegészségügyi ellenőrzésekről, valamint az egészségügyi államigazgatási szervvel való együttműködés rendjéről szóló 8/2015. (III. 24.) BM rendelet* írja elő.

A jogi szabályozás olyannyira részletes, hogy külön intézkedési terv kiadására nincs szükség, és jelen pillanatban indokolatlan az is, hogy az országos tisztifőorvos egy-egy rész kérdést illetően szakmai állásfoglalást adjon ki. Amennyiben az előírások végrehajtásának elősegítése érdekében ez indokoltá válik, természetesen a későbbiekben még kiadhatunk olyan eljárásrendet, mely a jogszabályi szinten nem érintett szakmai kérdésekre vonatkozhat.

5) Milyen speciális cselekvési tervük van a menekültek zavartalan egészségügyi ellátásának biztosítására?

A migránsok zavartalan egészségügyi ellátása az alábbi jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően kell történnie.

Az *egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény* alábbi rendelkezése szerint

142. § (2) Az igénybevétel alapjául szolgáló jogviszony előzetes igazolása nélkül, az e törvényben és a külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével – az alapsomag részeként – **kell biztosítani a Magyarország területén tartózkodó személy részére**

- a) a járványügyi ellátások közül
  - aa) a kötelező védőoltást (kivéve a külföldre történő kiutazás miatt szükséges védőoltást),
  - ab) a járványügyi érdekből végzett szűrővizsgálatot,
  - ac) a kötelező orvosi vizsgálatot,
  - ad) a járványügyi elkülönítést,
  - ae) a fertőző betegek szállítását,
- b) a mentést, amennyiben az adott személy a 94. § (2) bekezdése szerint azonnali ellátásra szorul,
- c) sürgős szükség esetén a külön jogszabályban meghatározott ellátásokat.

Alapellátás

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI.9) Korm. rendelet 27.§ (1) bekezdés alapján az **elismerést kérő háziorvosi ellátása a befogadó állomáson vagy menekültügyi őrizetben történik.**

A (2) bekezdés szerint a **magánszálláson tartózkodó elismerését kérő a szálláshelye szerinti – területi ellátási kötelezettséggel egészségügyi szolgáltatást nyújtó – háziorvosnál jogosult ellátásra.**

Fekvőbeteg szakellátás

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI.9) Korm. rendelet

Egészségügyi ellátás

- 26. § (1) Ha az elismerését kérő nem áll társadalombiztosítási jogviszonyban, betegsége esetén az egészségügyi szolgáltatások közül térítésmentesen jogosult**
- b) a sürgős szükség esetén igénybe vett járóbeteg-szakellátás keretében történő vizsgálatra, gyógykezelésre, továbbá az ellátás során felhasznált gyógyszere és kötszerre;
  - c) a **sürgős szükség esetén igénybe vett fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásra**, valamint annak során az orvos előírása szerinti gyógykezelésre – ideértve a műtéti beavatkozásokat, továbbá az annak során felhasznált gyógyászati anyagokat és protetikai eszközöket –, gyógyászati ellátásra, a gyógykezeléshez szükséges gyógyszerre, kötszerre és étkezésre;
  - d) a járóbeteg-szakellátást vagy a fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést követően a betegségből való gyógyulásig, illetve állapota stabilizálódásáig
    - da) a szükséges vizsgálatra és gyógykezelésre,
    - db) a h) pont szerinti gyógyszerek közé nem tartozó, mással nem helyettesíthető gyógyszerre és a gyógyszer beadásához szükséges gyógyászati segédeszközre;
    - e) a d) pont db) alpontjában foglaltakon kívüli, orvos által rendelt egyéb gyógyászati segédeszközre, valamint annak javítására;
    - f) sürgősségi fogászati ellátásra és fogmegettartó kezelésre, feltéve, hogy a legalacsonyabb térítési kategóriába tartozó kezelést veszi igénybe;
    - g) terhesség gondozásra és szülészeti ellátásra, illetve a magzati élet védelméről szóló törvényben meghatározott feltételek szerint a terhesség megszakítását célzó beavatkozásra;
    - h) külön jogszabály szerint a „közgyógyellátásra jogosultak” részére térítésmentesen, illetve „egészségügyi rendelkezés” alapján 90%-os vagy 100%-os társadalombiztosítási támogatással rendelhető gyógyszerre és kötszerre;
    - i) a b) és c) pont, a d) pont da) alpontja és a g) pont szerinti ellátások esetében betegszállításra, ha egészségügyi állapota miatt a szállítás másként nem oldható meg;
    - j) az életkorához kötött kötelező védőoltásra.

(2) E rendelet alkalmazásában sürgős szükség az egészségi állapotban bekövetkezett olyan változás, amelynek következtében azonnali egészségügyi ellátás hiányában a beteg közvetlen életveszélybe kerülne, illetve súlyos vagy maradandó egészségkárosodást szenvedne.

A fekvőbeteg szakellátás tekintetében, a fentiek alapján, a meglévő kapacitásokon, a tartózkodási hely szerint területileg illetékes fekvőbeteg szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatónál történik a migránsok ellátása.

Amennyiben az illetékes fekvőbeteg szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató kapacitása nem lenne elegendő az adott terület betegeinek – beleértve az ott tartózkodó migránsokat – az ellátására, akkor Az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény 6. § (1) bekezdés alapján az egészségügyi államigazgatási szerv egészségügyi igazgatási és koordinációs feladatai körében

l) közvetlenül intézkedik, ha azt rendkívüli körülmény (járvány, természeti csapás és egyéb katasztrófák, hirtelen fellépő orvoshiány stb.) szükségessé teszi;

r) közvetlenül és haladéktalanul intézkedik, ha az ellátási kötelezettséggel rendelkező egészségügyi szolgáltatónál hirtelen fellépő ok miatt a betegellátás átmeneti fennakadásáról értesül.

Az egészségügyi hatóság intézkedése történhet az irányban, hogy más egészségügyi szolgáltatót/szolgáltatókat jelöl ki a betegek ellátására, és/vagy a 2006. évi CXXXII. törvény és végrehajtási rendeletének vonatkozó rendelkezései alapján plusz kapacitás finanszírozásának jóváhagyását kezdeményezi adott szolgáltatót érintően.

Amennyiben olyan ellátási szükséglet jelentkezne, amely egészségügyi ellátási szükségletek és a helyben rendelkezésre álló kapacitás közötti aránytalanság kialakulásához vezethetne és az egészségügyi államigazgatási szerv, az egészségügyi szolgáltatók, valamint más állami és önkormányzati szervek együttműködését tenné szükségessé, feltéve, hogy az ellátási területéhez tartozó lakosság más gyógyintézet általi ellátása aránytalan nehézséggel járna, akkor a kialakuló esetleges egészségügyi válsághelyzetet az egészségügyi válsághelyzeti ellátásról szóló 521/2013. (XII. 30.) Korm. rendeletben foglaltak szerint szükséges kezelni.

6) Jelöltek-e ki intézményt vagy intézményeket, amelynek kiemelt feladata a menekültek ellátásának biztosítása?

Nem kerültek kijelölésre olyan intézmény, vagy intézmények, melynek kiemelt feladata lenne a migránsok ellátásának biztosítása. Az egészségügyi szolgáltatóknak sürgős szükség esetén az egészségügyi ellátást a fentiekben ismertetett jogszabályok alapján kell nyújtaniuk, ennek során nem mérlegelhetik, hogy valaki illegális határátlépő-e vagy sem. Tájékoztatom, hogy a Békés Megyei Pándy Kálmán Kórház és a Kiskunhalasi Semmelweis Kórház került kijelölésre infektológia szakmában 2015. 08. 06.-án a Szegedi Tudományegyetem területi ellátási kötelezettségébe tartozó Csongrád megyei migráns, szállítható állapotú betegek fogadására és ellátására – amennyiben az Egyetem kapacitás hiányában őket nem tudná fogadni.

7) Milyen utasítást, útmutatást, tájékoztatást adtak ki az egészségügyi szolgáltatók részére a menekültek egészségügyi ellátásával kapcsolatban?

Tekintettel arra, hogy az egészségügyi szolgáltatóknak a fentiekben ismertetett jogszabályoknak megfelelően kell eljárni a migránsok ellátása tekintetében, külön utasítás, útmutatás, tájékoztatás az egészségügyi szolgáltatók felé az Országos Tisztifőorvosi Hivatal részéről nem került kiadásra.

8) A menekültek egészségügyi ellátására vonatkozóan érkezett-e panasz az OTH-hoz 2014. májusától kezdődően? Ha igen, pontosan mennyi, pontosan mire vonatkozott és hogyan oldották meg?

Az OTH részére panaszbejelentés a migránsok egészségügyi ellátásával kapcsolatban nem érkezett.

9) Az OTH lát-e el valamilyen specifikus feladatot a tranzitónákban és ha igen, pontosan milyen?

Az OTH a tranzitónákban specifikus feladatot nem lát el, e tekintetben jogszabály feladatot nem határoz meg számunkra.

Budapest, 2015. 09. 16.

Tisztelettel:

Dr. Paller Judit

mb. országos tisztifőorvos